

U2020/03826/GV

RUN 287-2020

Region Västerbotten. Yttrande över remiss Gemensamt ansvar – Planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 8 mars 2018 att uppdra åt en särskild utredare att föreslå hur utbildning inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna bättre kan planeras och dimensioneras utifrån regionala och nationella kompetensbehov. Utredaren fick också i uppgift att föreslå vid behov en finansieringsmodell för gymnasieskolan som i högre grad tar hänsyn till skolors varierande förutsättningar att bedriva en likvärdig utbildning.

I uppdraget ingick även att se över ansvarsfördelningen mellan staten, kommunerna och andra aktörer när det gäller planering och dimensionering. Syftet i denna del av uppdraget är att bland annat trygga den regionala och nationella kompetensförsörjningen, effektivisera resursutnyttjandet och förbättra tillgången till ett allsidigt brett utbud av utbildningar av hög kvalitet.

Ansvarig för utredningen har varit Lars Stjernqvist.

Sammanfattning av förslagen i utredningen

Det första steget föreslås för gymnasieskolan börja tillämpas på utbildning som påbörjas hösten 2024.

- Utbudet av utbildning i gymnasieskolan ska beslutas med hänsyn till elevernas efterfrågan och behov och behoven på arbetsmarknaden.
- Skolverket ska utarbeta regionala underlag till stöd för huvudmännens planering av utbudet.
- Kommuner ska samverka om planering och dimensionering på regional nivå.
- Huvudmän i gymnasieskolan ska ingå i gemensamma antagningsorganisationer, men även fortsättningsvis ska varje huvudman själv besluta om antagningen.
- Regionala branschråd införs i syfte att stärka arbetsmarknadsanknytningen.
- Huvudmän ska ge saklig information till blivande elever om arbetsmarknadsutfall och övergång till högre utbildning efter de program som erbjuds i gymnasieskolan.

- Ett kompensatoriskt schablonbelopp som utgår ifrån elevernas meritvärde i grundskolan ska läggas till eller dras bort från den interkommunala ersättningen respektive grundbeloppet till enskilda huvudmän i syfte att stärka förutsättningarna för kompensatoriska åtgärder i gymnasieskolan.
- För att minska segregationen i gymnasieskolan ska huvudmän arbeta aktivt för en allsidig social elevsammansättning vid sina skolenheter.
- När det gäller enskilda huvudmän ska Skolinspektionen vid prövning av ansökningar om nya godkännanden ta hänsyn till elevers efterfrågan och behov och arbetsmarknadens behov.
- För att lika villkor, så långt möjligt, ska gälla mellan enskilda och kommunala huvudmän behöver interkommunal ersättning och bidrag till enskilda huvudmän för gymnasieskolan i högre grad bestämmas på samma grunder.
- CSN ska ha det samlade ansvaret för ekonomiskt stöd till inackordering för elever. Stödet bör benämnas Studiebidrag till eget boende.
- Skolverket ska få i uppdrag att regelbundet följa upp elevernas sysselsättning efter gymnasieskolan. Skolverket ska stödja huvudmän för gymnasieskolan genom att utarbeta underlag för planering och dimensionering av utbudet av utbildning.

Det andra steget föreslås för gymnasieskolan börja tillämpas på utbildning som påbörjas hösten 2026.

- Statens inflytande över utbudet ska öka genom att Skolverket föreslås få i uppdrag att, efter dialog med huvudmännen, besluta om regionala ramar för utbudet.
- I gymnasieskolan ska ramarna ange antalet platser som ska erbjudas inom varje samverkansområde av de nationella programmen och av introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion, som är utformade för en grupp elever.
- De regionala ramar för utbudet som Skolverket beslutar ska i gymnasieskolan gälla för både offentliga och enskilda huvudmän.
- Om ramarna förändras, t.ex. på grund av demografiska förändringar eller att på grund av att behoven på arbetsmarknaden förändras, ska sådana förändringar gälla för samtliga huvudmän.

Det första steget föreslås för komvux på gymnasial nivå och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå träda i kraft den 1 januari 2022.

- De kommuner som samverkar om sådan yrkesutbildning som statsbidrag lämnas för ska träffa ett samverkansavtal och bilda ett samverkansområde.

- Personer hemmahörande i ett samverkansområde ska fritt kunna söka till sådan utbildning som statsbidrag lämnas för och som erbjuds inom samverkansområdet. Den kommun som anordnar utbildningen ska ta emot en behörig sökande från en annan kommun i samverkansområdet.
- Skolverket ska vid fördelning av statsbidrag ta hänsyn till hur utbudet i de samverkande kommunerna tillgodoser behoven på hela arbetsmarknaden i de samverkande kommunerna.
- Skolverket ska få i uppdrag att föra regionala dialoger med huvudmännen för komvux som särskild utbildning i fråga om yrkesinriktad utbildning, i syfte att stimulera erfarenhetsutbyte och, där så är lämpligt, även utarbeta stöd för planering av sådan utbildning.
- Skolverket ska utarbeta regionala underlag till stöd för huvudmännens planering av utbudet.

Det andra steget föreslås för komvux på gymnasial nivå och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå påbörjas efter utgången av 2025.

- Utbudet av yrkesutbildning i komvux på gymnasial nivå ska breddas och tillgången ska öka. Kommunerna kommer permanent att kompenseras ekonomiskt för statens ökade ambitioner via det generella statsbidraget. Samtidigt avvecklas motsvarande delar av det riktade statsbidraget för regionalt yrkesvux.
- I skollagen definieras att sammanhållen yrkesutbildning är en kombination av nationella kurser i komvux på gymnasial nivå som är relevant för ett yrkesområde.
- Kommunerna ska träffa samverkansavtal med minst två andra kommuner i fråga om komvux på gymnasial nivå. Samverkansavtalet ska avse planering, dimensionering och erbjudande av sammanhållen yrkesutbildning och enstaka yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå.
- Statens inflytande över utbudet ska öka genom att Skolverket föreslås få i uppdrag att efter dialog med huvudmännen, besluta om regionala ramar för utbudet i komvux på gymnasial nivå. Ramarna ska ange inom vilka yrkesområden som sammanhållen yrkesutbildning ska erbjudas ett eller flera kalenderår. Vid behov ska ramarna även ange om ett yrkesområde behöver öka eller minska i omfattning.
- Ramarna ska göras utifrån en bedömning av elevernas efterfrågan och behov och arbetsmarknadens behov, regionalt och nationellt. Skolverket ska ges i uppdrag att utforma ramarnas detaljer och hur de ska följas upp.

- Skolverket ska, vid behov, mer detaljerat kunna ange vilka nationellt fastställda sammanhållna yrkesutbildningar som ska erbjudas i komvux på gymnasial nivå inom ett samverkansområde.
- Det ska också vara möjligt för Skolverket att i samband med ramarna besluta om riksrekrytering för specifika sammanhållna yrkesutbildningar av nationellt intresse.
- Kommunernas erbjudande om sammanhållna yrkesutbildning ska minst uppfylla den regionala ram som beslutats. För en kommun som ingår i ett samverkansområde, ska kommunens erbjudande omfatta hela utbudet i samverkansområdet av sådan utbildning.
- Sammanhållna yrkesutbildningar och enstaka yrkesinriktade kurser i komvux på gymnasial nivå ska fritt kunna sökas inom hela samverkansområdet. Elevens hemkommun ska åta sig att svara för kostnaderna för sådana utbildningar som erbjuds inom samverkansområdet.
- Om platserna på en sammanhållna yrkesutbildning i komvux på gymnasial nivå inte räcker till alla sökande ska hemkommunen erbjuda den sökande plats på en annan sammanhållna yrkesutbildning, en så kallad alternativplats.
- Det ska finnas regionala branschråd för yrkesinriktad utbildning i komvux på gymnasial nivå och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå, som kommunen ska ansvara för.
- En sammanhållna yrkesutbildning i komvux på gymnasial nivå ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande. Regeringen ges möjlighet att besluta om omfattningen.
- Det ska fortsatt vara möjligt att ansöka om statsbidrag för ersättning till arbetsplatsen och ersättning för kostnader för handledarutbildning vid lärlingsutbildning inom komvux på gymnasial nivå och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå.
- Det ska fortsatt vara möjligt att ansöka om statsbidrag för ersättning för stödjande insatser vid kombinationsutbildningar i komvux på gymnasial nivå och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå som integrerar språkstöd i syfte att ge eleverna ökade möjligheter att nå målen för utbildningen.

Synpunkter

Region Västerbottens roll

Region Västerbottens synpunkter fokuserar på rollen som regionalt utvecklingsansvarig. Region Västerbotten har en viktig samordnande roll inom såväl länets gymnasieutbildning som vuxenutbildning och generellt är Västerbotten ett län som sticker ut nationellt med stark samverkan inom utbildningsområdet och speciellt inom gymnasie- och vuxenutbildning. I Västerbotten finns samverkansavtal mellan kommunerna inom såväl gymnasieskola som

vuxenutbildning samt en gemensam antagningsorganisation. Till detta remissvar har länets kommuner fått möjlighet att inkomma med synpunkter.

Generella synpunkter

Västerbotten är ett län med stora inomregionala skillnader och förutsättningar för att bedriva gymnasieutbildning och vuxenutbildning. Region Västerbotten menar att många av förslagen ytterst berör större städer och tätare befolkade regioner samt regioner med en högre koncentration av fristående gymnasieskolor. Förslagen och utredningen berör i liten utsträckning glesbygden och de mindre kommunernas problem med att tillhandahålla gymnasie- och vuxenutbildning med ett litet befolknings- och elevunderlag samt långa avstånd. Ur ett likvärdighetsperspektiv skulle det behövas riktade åtgärder för att även ge elever och studerande från mindre kommuner och glesare befolkade regioner samma möjligheter till utbud av utbildningar. Samordning i all ära men när befolknings- och elevunderlaget är för litet, avstånden för stora och de kommunala huvudmännen får allt svårare att bibehålla ekonomi i utbildningarna så finns inte så mycket kvar att samordna. Det innebär att effekten av de planerade åtgärderna på många håll i Västerbotten kommer att utebli. Förslaget om att reformerna ska införas i två steg där det andra steget innebär ökad statlig styrning ställer sig Region Västerbotten bakom men menar samtidigt att Västerbotten i stor utsträckning genomfört reformens första steg. Utifrån detta kan Region Västerbotten också se att dessa åtgärder förvisso innebär mer mellankommunal dialog men att de knappast leder till några förändringar i utbud, ansvarstagande och anpassning till arbetsmarknadens uttalade eller upplevda behov. De förändringar som föreslås i steg två med ökad statlig styrning över utbildningsutbud samt uppföljning är välkomna om det med dessa följer riktat stöd som tar hänsyn till geografiska och demografiska förutsättningar. I steg 2 innebär förslagen betydande ingrepp i det kommunala självstyret. Region Västerbotten ifrågasätter om detta är tillräckligt utrett.

Region Västerbotten ifrågasätter på flera sätt ansvarsfrågorna. Vem bedömer om en kommun verkat tillräckligt för allsidig social sammansättning? Hur ser rollerna ut i styrkedjan när utbud bestäms eller huvudmän får yttra sig? M.m.

Region Västerbotten ifrågasätter generellt hur förslagen i bägge steg ska finansieras samt efterfrågar större tydlighet i hur de ska nå önskvärd effekt.

Förändringarna inom Komvux anser Region Västerbotten är välkomna men det måste ytterligare förtydligas och förstärkas hur fjärr- och distansbaserade lösningar ska möjliggöra och utveckla samarbetet mellan kommuner. Att enbart öppna för att studerande från en kommun ska välkomnas i en annan kommun samt reglera om regionalt perspektiv vid utbildningsplanering är långt ifrån tillräckligt i Västerbotten och många andra delar av landet där avståndet mellan utbildningsorter och kommuner är stort.

Region Västerbotten vill också lyfta fram problematiken med ersättningen till idrottsgymnasier och de kostnader skolorna har för ett fjärde år.

6.1.1 Det behövs nya principer för planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan

Utredningens förslag: När huvudmän bestämmer vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på dessa ska betydande hänsyn tas till både ungdomarnas efterfrågan och behov och arbetsmarknadens behov.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget som redan är vägledande i det regionala samverkansavtalet i Västerbotten. Dock är erfarenheten från gymnasiesamverkan i länet att det är svårt att bedöma och värdera arbetsmarknadens behov regionalt och lokalt och att ekonomi och efterfrågan ytterst styr utbudet. I utredningen finns en omfattande problematisering av frågan som också visar på svårigheterna. Om utbudet i större utsträckning ska ske utifrån arbetsmarknadens behov krävs tydliga riktlinjer för vad som avses med detta, vilken arbetsmarknad som avses och hur beslut ska fattas utifrån detta. En realistisk bedömning är att ovanstående förslag kommer att vara en övergripande viljeinriktning snarare än en skarp reglering. För att arbetsmarknadens behov ska kunna styra utbudet krävs enligt Region Västerbottens bedömning riktat stöd till huvudmän, att förvänta sig att arbetsmarknadens behov ska få någon vikt vid utbildningsplanering när detta kan innebära högre kostnader och kanske inte nödvändigtvis möter ungdomars efterfrågan är helt orealistiskt.

6.1.2 Kommuner ska samverka för ett ändamålsenligt utbud

Utredningens förslag: När det gäller gymnasieskolan ska kommunen ingå ett samverkansavtal som omfattar ett geografiskt område med minst ett visst antal invånare som ingår i gymnasieskolans målgrupp och med minst två andra kommuner (primärt samverkansavtal). Samverkansavtalet ska avse planering, dimensionering och erbjudande av nationella program samt programinriktat val och yrkesintroduktion, utformade för en grupp elever, inom gymnasieskolan. Samverkansavtalet ska utformas med hänsyn till ungdomars efterfrågan och behov samt arbetsmarknadens behov.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget som redan är ett faktum i Västerbotten i och med det regionala samverkansavtalet. Flera utredningar beskriver behovet av regional samverkan för att kunna erbjuda ett bra utbud till eleverna, att konkurrenstänkande måste ersättas av dialog. Region Västerbotten vill dock lyfta fram problematiken i Västerbotten som också finns i många andra delar av landet med gles geografi, långa avstånd, många kommuner utan gymnasieskola och ett begränsat elevunderlag utanför städerna. Den frivillighet som utredningen menar ska prägla samverkan är knappast någon möjlighet för små glesbygdskommuner med eller utan gymnasieskola. Samverkan med grannkommuner leder inte nödvändigtvis till att elevunderlaget blir tillräckligt, utbudet försvarbart och ekonomin bättre. Samverkan med större kommuner leder ofta till att elever lämnar hemorten eller tvingas till långa pendlingsavstånd. Region Västerbotten menar att staten här måste ta ett ansvar för att säkerställa ett grundutbud av utbildningar för alla elever i landet inom rimligt avstånd från hemorten, detta för att ta ansvar för likvärdiga förutsättningar i hela landet.

6.1.4 Möjligheten att delta i yrkesutbildning i regionalt yrkesvux inom samverkansområdet ska öka

Utredningens förslag: Vuxnas möjlighet att delta i yrkesutbildning i regionalt yrkesvux inom samverkansområdet ska öka. Det ska förtydligas i förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning att personer hemmahörande i ett samverkansområde fritt ska kunna söka till sådan utbildning som statsbidrag lämnas för och som erbjuds inom samverkansområdet. Den kommun som anordnar utbildningen ska ta emot en behörig sökande från en annan kommun i samverkansområdet om ansökan avser sådan utbildning som statsbidrag lämnas för. Om alla behöriga sökande inte kan antas till utbildningen, ska företräde ges till den som har kort tidigare utbildning och en svag ställning på arbetsmarknaden.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget som redan är ett faktum i Västerbotten i och med det regionala samverkansavtalet inom vuxenutbildning. Region Västerbotten menar dock att det är att kraftigt förenkla resonemanget om man tror att detta ska leda till en högre mängd studerande och fler som slutför utbildningar. För att möjliggöra att studerande kan nyttja utbudet i en region krävs istället mer omfattande satsningar på att fjärr- och distansanpassade utbildningar och fortsatta satsningar på kommunernas Lärcentra. Här vill vi lyfta fram flera av de exempel som görs inom ramen för utveckling av Lärcentra i samverkan mellan de 29 kommunerna i Norrbotten och Västerbotten.

6.1.5 Skolverket ska i sin fördelning av statsbidrag för regionalt yrkesvux ta hänsyn till behoven på hela arbetsmarknaden

Utredningens förslag: Det ska förtydligas i förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning att Skolverket vid sin fördelning av statsbidrag även ska beakta i vilken utsträckning utbudet av sådan utbildning som bidrag lämnas för tillgodoser behoven på hela arbetsmarknaden i de samverkande kommunerna.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget men vill påtala utmaningarna i att fastställa de samlade och skiftande behoven i kommunerna.

6.2.1 Enskilda huvudmän ska bidra till ett ändamålsenligt utbud

Utredningens förslag: Vid prövning av ansökningar om nya godkännanden ska Skolinspektionen ta hänsyn till elevers efterfrågan och behov och arbetsmarknadens behov. För att godkännande ska lämnas ska också följderna beaktas för gymnasieskolor med offentliga och enskilda huvudmän som ligger inom det område där den fristående skolans elever huvudsakligen förväntas komma ifrån. Vid bedömningen av om ett godkännande ska beviljas ska det även beaktas att ett godkännande inte negativt påverkar ett effektivt utnyttjande av samhällets resurser i området.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget, det är av yttersta vikt att de samlade resurserna för gymnasieutbildning nyttjas effektivt. Lärarbristen förstärker också behovet av effektivt, samlat nyttjande av undervisningsresurser.

6.3.1 Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag om behovet av gymnasial utbildning

Utredningens förslag: Skolverket ska få i uppdrag att kontinuerligt ta fram regionala planeringsunderlag för utbudet av utbildning. Underlagen ska fungera som stöd till huvudmännen för gymnasieskolan och komvux i deras arbete med planering och dimensionering av nationella program samt programinriktat val och yrkesintroduktion, utformade för en grupp elever och av sammanhållen yrkesutbildning i komvux på gymnasial nivå.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget. Ambitionen med förslaget är mycket god, att regionalt utvecklingsansvariga, SCB, Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen ska bistå med underlag samtidigt som Skolverket ska ta ett större ansvar för dialog. Dock måste det ifrågasättas i vilken utsträckning detta kommer att kunna påverka utbudet då efterfrågan och ekonomiska möjligheter att bedriva utbildningar är fundamentala vid utbildningsplanering.

6.3.4 Huvudmännens information till ungdomar och vårdnadshavare om gymnasieutbildningarna ska förbättras

Utredningens förslag: När en huvudman informerar ungdomar och vårdnadshavare om gymnasieutbildning ska huvudmannen tydligt ange vilket nationellt program och eventuell nationell inriktning utbildningen utgörs av. Om introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion anordnas för en grupp elever ska huvudmannen tydligt ange vilket nationellt program eller vilket yrkesområde som utbildningsplanen är inriktad mot. Informationen ska också innehålla uppgifter om utbildningens arbetsmarknadsutfall om utbildningen är ett yrkesprogram. Om det är ett högskoleförberedande program ska det även framgå hur stor andel av tidigare elever som studerat vidare och inom vilka sektorer av högre utbildning.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget, en förbättrad vägledning är viktig och det är positivt att förstärka perspektiv av framtid, arbetsmarknad m.m. i dialog med eleverna. Detta ligger också i linje med de förslag som presenterats i den utredning kring vägledning som presenterades 2019 och vars förslag Region Västerbotten generellt ställde sig bakom.

6.3.5 Regionala branschråd för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska bidra med information om arbetsmarknadens kompetensbehov

Utredningens förslag: Det ska finnas regionala branschråd för gymnasieskolans och gymnasiesärskolans yrkesutbildning som kommunen ska ansvara för. De ska bidra med att bedöma arbetsmarknadens behov i varje primärt samverkansområde. Samverkansavtalen för primära samverkansområden ska innehålla reglering av hur branschråden ska organiseras.

Region Västerbotten ställer sig positiva till regionala branschråd och ser det som en naturlig del i samverkan kring gymnasieutbildningar. Dock är det av vikt att branschråd och branschdialoger sker på ett effektivt och samlat sätt och lokala, regionala och nationella branschråd måste stärka och komplettera varandra, inte bidra till ökad förvirring.

6.3.6 Det nationella uppföljningssystemets insamlade uppgifter måste kunna offentliggöras på skol- och huvudmannanivå

Utredningens bedömning: Regeringen bör skyndsamt tillsätta en utredning för att föreslå en förändrad lagstiftning för sekretessbestämmelser som rör uppgifter i skolor med enskild huvudman.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget och menar att detta måste ske skyndsamt. Det är ytterst besvärande att dessa uppgifter inte är genomgående offentliga.

6.4.1 Alla skolhuvudmän i gymnasieskolan ska ingå i en gemensam antagningsorganisation

Utredningens förslag: Antagningsorganisationen ska vara gemensam för gymnasieskolan anordnad av kommuner, regioner och enskilda huvudmän. Den ska omfatta alla skolenheter inom minst ett primärt samverkansområde. Om undantag från kravet på samverkansavtal har föreskrivits får antagningsorganisationen i stället vara gemensam i den aktuella kommunen.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget som redan är en realitet i Västerbotten i och med antagningskansliet beläget i Vindelns kommun. Region Västerbotten har under mer än ett decennium hanterat antagningen via gemensam antagningsorganisation och ser hur det bidragit till effektivitet, kvalitet och ökad säkerhet för elever i hanteringen. Dock ser Region Västerbotten också behovet av nationella system, elevregister och stöd för antagningsorganisationer. I flera omgångar har det funnits nationella initiativ på detta område, bland annat genom Skolverket och SKR men de har inte lett någonstans. Det är synd då sådana system och sådant stöd skulle bidra till att effektivisera arbetet, öka elevens rättssäkerhet samt kunna vara en källa för analysmaterial och statistik. Region Västerbotten anser att detta måste skyndsamt utredas vidare.

6.6.2 Skolverket ska besluta om regionala ramar för utbudet på gymnasial nivå

Utredningens förslag: Skolverket ska regelbundet besluta om regionala ramar för gymnasieskolan och komvux för en viss tid. Ramarna ska omfatta ett primärt samverkansområde eller en kommun om undantag har föreskrivits. Ramarna ska innefatta utbildningar som tillsammans ger ett brett utbud. Besluten ska omfatta delar av gymnasieskolan och komvux hos samtliga huvudmän.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget men ifrågasätter starkt hur detta ska kunna realiseras om staten inte tar ansvar och kompenserar kommunerna för de ökade kostnader det skulle kunna innebära.

6.9.3 Regionala antagningskanslier i komvux

Utredningens bedömning: Det bör övervägas om samtliga huvudmän som i ett primärt samverkansområde bedriver sammanhållen yrkesutbildning bör tillhöra en gemensam

antagningsorganisation. En sådan organisation skulle också kunna vara gemensam för flera samverkansområden.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget och efterfrågar riktlinjer och stöd för att skyndsamt utveckla ett sådant.

7.2.3 Ett kompensatoriskt schablonbelopp ska införas i gymnasieskolan

Utredningens förslag: Efter det att den interkommunala ersättningen och grundbeloppet till enskilda huvudmän bestämts ska ett påslag eller avdrag göras med ett kompensatoriskt schablonbelopp per elev innan ersättningen eller grundbeloppet slutligt beslutas av kommunen. Påslaget eller avdraget ska utgå ifrån elevens studieförutsättningar. Detta ska gälla elever på nationella program och programinriktat val. Schablonbeloppet ska bestämmas till 5 000 kronor per år. Påslaget eller avdraget ska göras utifrån fördelningen av elevernas meritvärden från grundskolan för respektive program på nationell nivå.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget.

7.3.1 Staten ska ansvara för ett nytt studiebidrag till eget boende

Utredningens förslag: Kommunernas ansvar för stöd till inackordering ska föras över till Centrala studiestödsnämnden (CSN) som därmed får det samlade ansvaret för stödet till inackordering. Bestämmelserna i skollagen om stöd till inackordering ska därför upphävas.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget. Stödet till inackordering syftar till att undanröja geografiska hinder för utbildning och med den geografi som finns i Västerbotten och hela Norrland är det viktigt för likvärdiga förutsättningar att välja utbildning och yrke. Varierande ambitionsnivå i kommunerna samt olika inställning kring om eleverna bör lämna kommunen för att studera eller inte innebär att elever får stöd med olika villkor. Rätten till stöd ska inte bero på var elever bor eller av vem som är huvudman för skolan. Region Västerbotten anser dock att systemet måste utformas så att det tar hänsyn till geografiska förutsättningar, tillgång till utbildning i regionen och kommun. Ett enhetligt system välkomnas om enhetligt innebär att hänsyn tas till skiftande förutsättningar.

7.3.4 Avstånd och restid till skolorten ska avgöra behovet av eget boende

Utredningens förslag: En utbildning ska anses ligga utanför elevens hemort om färdvägsavståndet mellan elevens hem och skolan eller en APL-plats är minst 40 kilometer enkel väg, eller om restiden tur- och retur är mer än två timmar.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslaget men menar att riktlinjerna behöver utvecklas för att möta behoven för elever i glesbygd enligt beskrivningen ovan gällande förslag